

BEROEPSKWALIFICATIEDOSSIER

Medewerker textielverzorging

//////////////////////////////////////
BK-0085-3

1. Globaal

1.1 TITEL

Medewerker textielverzorging

1.2 DEFINITIE

Het uitvoeren van een aantal routinematige verwerkingshandelingen bij het verzorgen van textielartikelen in een industriële omgeving met behulp van verschillende al dan niet programmeerbare industriële machines en rekening houdend met veiligheidsregels en verwerkingsvereisten teneinde de continuïteit van het behandelingsproces te ondersteunen.

1.3 SECTOREN

- Kleding- en textielindustrie (PC110 Textielverzorging)

1.4 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

Gemeenschappelijk Fonds van de textielverzorging vzw

Mede-indieners

Federatie Belgische Textielverzorging

VDAB-Studiedienst

1.5 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Competent-fiche (SERV): K220101 Wasserijmedewerker (m/v), 3 maart 2013
- Competent-fiche (SERV): D120701 Kledingretoucheur (m/v), 24 september 2012
- Competent-fiche (SERV): D120501 Textiel- en lederreiniger (m/v), 3 maart 2013

Relatie tot het referentiekader

Al de basisactiviteiten uit de Competent-fiche K220101 Wasserijmedewerker werden allemaal opgenomen in dit beroepskwalificatiedossier. Deze activiteiten werden aangevuld met activiteiten uit de Competent-fiches D120501 Textiel- en lederreiniger en D120701 Kledingretoucheur.

De activiteit 'Behandeling van het wasgoed: manueel reinigen' (Id 24966) werd in dit dossier niet opgenomen vermits deze activiteit refereert naar het ontvlekkeren, een taak die enkel uitgevoerd wordt door de operator textielverzorging.

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
1. Ontvangt, merkt, identificeert (soort artikels, klant, ...) en sorteert het wasgoed volgens soort en kleur van de artikels en de aard van het textiel				
• Leest codes en symbolen	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van kenmerken van weefsels en textielmaterialen • Kennis van hygiëne- en veiligheidsregels • Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken
• Gebruikt indien nodig optische leestoestellen	✓			
• Leest technische documenten	✓			
• Sorteert en telt			✓	
• Haalt ongewenste voorwerpen uit het wasgoed	✓			
• Berekent kwantiteit	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
• Identificeert vlekken en vuil			✓	
• Legt wasgoed op de voorziene plaats			✓	
• Merkt afwijkingen op	✓			
• Vult formulieren in	✓			
2. Verdeelt het wasgoed volgens noodzaak of behoeften van de verschillende werkposten				
• Bedient het hangbaansorteersysteem of hanteert bakken en karretjes met wasgoed	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van hygiëne- en veiligheidsregels • Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken
• Volgt de voortgang van de werkzaamheden op aan de hand van werkschema's	✓			
• Houdt rekening met de tijdsduur en volgorde van de opdrachten	✓			
3. Vult de was-, droog- en plooi machines met wasgoed volgens hun capaciteit				
• Berekent de hoeveelheid wasgoed	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van kenmerken van weefsels en textielmaterialen • Basiskennis van de elementaire bediening van machines voor textielverzorging • Kennis van hygiëne- en veiligheidsregels • Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken
4. Bereidt de was- en/of behandelingsproducten voor en doseert ze naargelang het soort wasgoed en de mate van vervuiling				
• Hanteert chemische producten	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van kenmerken van weefsels en textielmaterialen • Basiskennis van de kenmerken van reinigingsproducten voor textiel • Kennis van hygiëne- en veiligheidsregels
• Gebruikt een hoeveelheid product volgens de opdracht	✓			
5. Start de was-, droog- en plooi cyclus van de machines op en laadt ze op het einde van de cyclus uit				
• Leest technische documenten	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van kenmerken van weefsels en textielmaterialen

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> • Stelt het programma van machines in voor de opdracht • Volgt het verloop van het programma op • Gaat na of de machines volledig leeg zijn • Roept hulp in bij problemen 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van de elementaire bediening van machines voor textielverzorging • Kennis van hygiëne- en veiligheidsregels • Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken
	✓			
	✓			
		✓		
6. Controleert het uitzicht van het behandelde wasgoed, identificeert beschadigde artikels identificeren en haalt ze eruit				
<ul style="list-style-type: none"> • Identificeert vlekken en vuil 			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van kenmerken van weefsels en textielmaterialen • Kennis van hygiëne- en veiligheidsregels
<ul style="list-style-type: none"> • Merkt afwijkingen op 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Houdt beschadigde artikels apart 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Meldt afwijkingen aan de verantwoordelijke 		✓		
7. Maakt het behandelde wasgoed klaar en pakt het in				
<ul style="list-style-type: none"> • Houdt zich aan de werkfiches 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van kenmerken van weefsels en textielmaterialen • Basiskennis van de elementaire bediening van machines voor textielverzorging • Kennis van hygiëne- en veiligheidsregels • Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken
<ul style="list-style-type: none"> • Controleert de strijkwaliteit, vouwwijze en afwerking 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Telt en sorteert 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Pakt manueel of machinaal in 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Voegt juiste leveringsbon of andere documenten toe 	✓			
8. Onderhoudt machines (reinen van de filters, schoonmaken van de roosters ...) en desinfecteert karretjes en bakken				
<ul style="list-style-type: none"> • Stemt de techniek en het materieel af op de opdracht 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van ontsmettingsprocedures • Basiskennis van het elementaire onderhoud van machines voor textielverzorging • Kennis van hygiëne- en veiligheidsregels
9. Behandelt het wasgoed: manueel plooien, manueel strijken, persen				

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok	
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische		
<ul style="list-style-type: none"> • Gebruikt strijktafel met afzuiging • Gebruikt de strijkers • Gebruikt een stoompers en/of -pop • Voert een eindcontrole of tussencontrole uit 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van kenmerken van weefsels en textielmaterialen • Basiskennis van de elementaire bediening van machines voor textielverzorging • Basiskennis van het elementaire onderhoud van machines voor textielverzorging • Kennis van hygiëne- en veiligheidsregels • Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken 	
10. Ordent het wasgoed op klerenstandaards en rekken en bergt het op					
<ul style="list-style-type: none"> • Voorkomt kreuken in het wasgoed 	✓				<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van kenmerken van weefsels en textielmaterialen • Basiskennis van de elementaire bediening van machines voor textielverzorging • Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken
11. Herstelt kleding en linnen					
<ul style="list-style-type: none"> • Stemt de techniek en het materiaal af op de opdracht • Stelt de stik- of patchmachine af • Herstelt de kledij of het linnen volgens de gekozen techniek in functie van het optimaliseren van de functionaliteit van het artikel • Plaatst de herstellde stukken in het afwerkingsproces 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van kenmerken van weefsels en textielmaterialen • Basiskennis van de elementaire bediening van machines voor textielverzorging • Basiskennis van het elementaire onderhoud van machines voor textielverzorging • Basiskennis van hersteltechnieken van textiel • Kennis van hygiëne- en veiligheidsregels • Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken 	

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis van kenmerken van weefsels en textielmaterialen
- Basiskennis van ontsmettingsprocedures
- Basiskennis van de kenmerken van reinigingsproducten voor textiel
- Basiskennis van de elementaire bediening van machines voor textielverzorging
- Basiskennis van het elementaire onderhoud van machines voor textielverzorging
- Basiskennis van hersteltechnieken van textiel

- Kennis van hygiëne- en veiligheidsregels
- Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken

Cognitieve vaardigheden

- Leest codes en symbolen
- Gebruikt indien nodig optische leestoestellen
- Leest technische documenten
- Haalt ongewenste voorwerpen uit het wasgoed
- Berekent kwantiteit
- Merkt afwijkingen op
- Vult formulieren in
- Bedient het hangbaansorteersysteem of hanteert bakken en karretjes met wasgoed
- Volgt de voortgang van de werkzaamheden op aan de hand van werkschema's
- Houdt rekening met de tijdsduur en volgorde van de opdrachten
- Berekent de hoeveelheid wasgoed
- Hanteert chemische producten
- Gebruikt een hoeveelheid product volgens de opdracht
- Leest technische documenten
- Stelt het programma van machines in voor de opdracht
- Volgt het verloop van het programma op
- Gaat na of de machines volledig leeg zijn
- Houdt zich aan de werkfiches
- Controleert de strijkkwaliteit, vouwwijze en afwerking
- Pakt manueel of machinaal in
- Voegt juiste leveringsbon of andere documenten toe
- Stemt de techniek en het materieel af op de opdracht
- Gebruikt strijktafel met afzuiging
- Gebruikt de strijkkers
- Gebruikt een stoompers en/of -pop
- Voert een eindcontrole of tussencontrole uit
- Voorkomt kreuken in het wasgoed
- Stemt de techniek en het materiaal af op de opdracht
- Stelt de stik- of patchmachine af
- Herstelt de kledij of het linnen volgens de gekozen techniek in functie van het optimaliseren van de functionaliteit van het artikel
- Plaatst de herstellende stukken in het afwerkingsproces

Probleemoplossende vaardigheden

- Roept hulp in bij problemen
- Merkt afwijkingen op
- Houdt beschadigde artikels apart
- Meldt afwijkingen aan de verantwoordelijke

Motorische vaardigheden

- Sorteert en telt
- Identificeert vlekken en vuil
- Legt wasgoed op de voorziene plaats
- Identificeert vlekken en vuil
- Telt en sorteert

Omgevingscontext

- Dit beroep wordt uitgeoefend zowel in KMO's als in industriële ondernemingen waar textiel verzorgd wordt.
- Het wordt uitgeoefend in een lawaaijige en min of meer warme en vochtige omgeving.
- Het uitoefenen van dit beroep vereist (zware) fysieke arbeid
- Het wordt overwegend uitgeoefend in een dag- of ploegenstelsel.
- De activiteit varieert naargelang de grootte en de automatiseringsgraad van de onderneming.
- Dit beroep wordt steeds in eenzelfde werkruimte uitgevoerd (zelfde machines, zelfde handelingen) maar waarin, op basis van het productieorder, elementen kunnen veranderen (bv. grondstoffen,...)
- De werkcontext is gestructureerd met tijdsdruk.
- In deze sector bestaan hygiëne-, milieu- en veiligheidsvoorschriften

Handelingscontext

- Dit beroep vereist een permanente vorm van concentratie rond de kwaliteit van het product.
- De medewerker textielverzorging houdt rekening met de veiligheid op en rond de werkplek en met de machineveiligheidsinstructies.
- De beroepsbeoefenaar moet zijn werkplek steeds schoonhouden en steeds zijn eigen gereedschappen en hulpmiddelen opbergen.
- Het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen kan worden vereist naargelang de behandeling van het textielartikel.

Autonomie

Is zelfstandig in

- het uitvoeren van opgestelde taken en in het oplossen van eenvoudige machinestoringen

Is gebonden aan

- zowel mondelinge als schriftelijke instructies van de leidinggevende, het melden van het einde van de opdracht aan de leidinggevende

Doet beroep op

- de leidinggevende indien er zich problemen en/of onregelmatigheden stellen bij het uitvoeren van zijn/haar werkzaamheden.

Verantwoordelijkheid

- Ontvangt, merkt, identificeert (soort artikels, klant, ...) en sorteert het wasgoed volgens soort en kleur van de artikels en de aard van het textiel
- Verdeelt het wasgoed volgens noodzaak of behoeften van de verschillende werkposten
- Vult de was-, droog- en plooiomachines met wasgoed volgens hun capaciteit
- Bereidt de was- en/of behandelingsproducten voor en doseert ze naargelang het soort wasgoed en de mate van vervuiling
- Start de was-, droog- en plooi-cyclus van de machines op en laadt ze op het einde van de cyclus uit
- Controleert het uitzicht van het behandelde wasgoed, identificeert beschadigde artikels identificeren en haalt ze eruit
- Maakt het behandelde wasgoed klaar en pakt het in
- Onderhoudt machines (reinigen van de filters, schoonmaken van de roosters ...) en desinfecteert karretjes en bakken
- Behandelt het wasgoed: manueel plooiën, manueel strijken, persen
- Ordent het wasgoed op klerenstandaards en rekken en bergt het op
- Herstelt kleding en linnen

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten

Geen vereisten.

Vereiste attesten

Geen attesten vereist

Instapvoorwaarden

Geen vereisten.

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

Evolutie van het aantal arbeidsplaatsen in de textiel- en kledingindustrie

	2007	2008	2009	2010	2011
<i>Textielarbeiders</i>	24.418	23.633	20.492	18.657	17.919
<i>Confectiearbeiders</i>	10.923	10.439	9.695	9.146	8.799
<i>Wasserijarbeiders</i>	7.413	7.380	7.133	6.915	6.767
<i>Bedienden uit de confectiesector</i>	5.861	5.851	5.639	5.417	5.412
<i>Bedienden uit de textielsector</i>	5.740	5.661	5.081	4.664	4.618
<i>Lederbewerkers</i>	1.340	1.326	1.285	1.280	1.306
<i>Lompen</i>	762	801	956	833	925
<i>Kleermakers & naaisters</i>	88	97	85	94	92
<i>Bontbewerkers</i>	98	89	76	71	71
TOTAAL	56.643	55.277	50.442	47.077	45.909
<i>Pro memorie</i>					
<i>Zelfstandige kleinhandel</i>	86.500	88.589	88.621	89.326	91.519
<i>Grote kleinhandelzaken en warenhuizen</i>	53.803	55.951	56.452	57.874	58.409

Bron: RSZ-statistieken op basis van de multifunctionele aangifte (november 2011)
www.rsz.fgov.be/nl/content/statistics/webstatistics/cpemployment.html

Vacatures

Onderstaande gegevens zijn gebaseerd op cijfermateriaal VDAB (2012)

- I. Aantal vacatures (in het 'normaal economisch circuit zonder uitzendopdrachten' en indien beschikbaar het aantal vacatures voor uitzendopdrachten) en aandeel in de sector
- i. Spreiding over de betrokken sectoren

Deze tabel geeft een beeld van de vacatures (ontvangen en openstaand) van alle textielverzorgingsberoepen in 2012 (januari-november)

Ontvangen vacatures		Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kentriek-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Deinse-moende	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL	Openstaande vacatures
NEC zonder uitzendopdr.	Overige industrie			1												1	
	Bouw						1									1	
	Groot- en kleinhandel					3		1	1	1						6	
	Horeca en toerisme	2			1								1			4	
	Financiële diensten					1										1	
	Zakelijke dienstverlening	1				1	1		2	4	0	1		2		12	2
	Uitzendbureaus en	8		5	6	3	6	4	6	3	8	20	2	5	1	77	7
	Diensten aan personen	42	6	10	16	6	21	11	17	6	4	23	8	8	6	184	13
	Ontspanning, cultuur en sport															4	4
	Openbare besturen	3		2	1	2								1	1	10	1
	Onderwijs												1			1	
	Gezondheidszorg	2										1				3	
	Maatschappel. dienstverlening	35	3	15	9	8	17	30	14	27	13	18	4	10		203	15
	Overige dienstverlening												1			1	
	Text, kleding en schoeisel			1			1			0						2	1
TOTAAL		93	9	34	33	24	47	46	40	41	25	63	17	26	12	510	43

ii. Aantal openstaande vacatures (aantal, evolutie, spreiding)

- Openstaande vacatures (aantal, evolutie)

Jaartal	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
NEC zonder uitzendopdr.	2	2	12	6	14	12	22	18	38	51	71	76
Uitzendopdr.	2	2	12	6	14	12	22	18	38	51	71	76
TOTAAL	46	51	36	37	187	107	108	86	84	109	142	119

- Openstaande vacatures (aantal, spreiding) in november 2012

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Nikolaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen
NEC zonder uitzendopdr.	93	9	34	33	24	47	46	40	41	25	63	17	26	12
Uitzendopdr.	29	3	11	8	10	55	44	23	18	57	55	7	15	19
TOTAAL	122	12	45	41	34	102	90	63	59	82	118	24	41	31

II. Evolutie van het aantal ontvangen vacatures (in de tijd)

Jaartal	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
NEC zonder uitzendopdr.	532	392	304	339	658	638	788	695	523	645	639	510
Uitzendopdr.	61	72	106	195	305	435	709	466	326	328	412	354
TOTAAL	593	464	410	534	963	1073	1497	1161	849	973	1051	864

III. Spreiding aantal ontvangen vacatures per provincie en /of regio in november 2012

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Nikolaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen
NEC zonder uitzendopdr.	93	9	34	33	24	47	46	40	41	25	63	17	26	12
Uitzendopdr.	29	3	11	8	10	55	44	23	18	57	55	7	15	19
TOTAAL	122	12	45	41	34	102	90	63	59	82	118	24	41	31

IV. Aantal niet werkende werkzoekenden

Beroep	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St-Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	TOTAAL
TOTAAL	649	94	151	82	203	77	236	140	172	191	229	204	179	2607

V. Knelpuntberoep

Beroep	Ontvangen jobs NEC zonder uitzendopdr.	Aard knelpunt	Omschrijving
Strijkster	443	Ongunstige arbeids- omstandigheden	De dienstencheque-regeling zwengelde de vraag naar strijsters aan. Lang recht staan maakt het werk zwaar. Het lage loon en de werkloosheidsval beperken de werving.

4. Samenhang

Binnen de textielverzorgingssector is overstappen en doorgroeien naar een ander beroep mogelijk mits het verwerven van bijkomende competenties. Op die manier kan de medewerker textielverzorging doorgroeien naar een operator textielverzorging.

